१६४

६८

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळें.

—: हस्त लिखित ग्रंथ सग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ५[illegible]७५ (७५)

ग्रंथ नाम रामा[illegible]तील वेचें.

विषय मराठी काव्य.

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

...णं चिर हो कायरे कायरै यजाल्लें ॥ कूच्छेनां
मुखें बोल्लति कायआल्लें ॥ प्रयासुरतें ...
गुरीतें कूच्छेनां ॥ करुं कायआह्मासि तआकू
...नां ॥ ४५ ॥
कपी चिररायाकडसी चूगल्लगल्ला ॥ बच्छेंथा
...मारुनी मुकुटें ... बेठासरे मारिल्ले
...चणाला ॥ ... ...णं मारीता रेतुस्याअक्षया
... ॥ ४६ ॥
...मुदरें फा... ...वणाचि ॥ चूरी मुझ
...रमुकों ... ...पिलें सभा सर्व हीन
केल्ली ॥ त्रिकुटाचांचेंढरच्यातीउदंडजाल्ली
४७
हाहाकार जाल्ला सभेमाजि मोठा ॥ च्छेमा
रुतिमारिता ह्मेच पडद्या ॥ सभामंडपी फार
आकांत जाल्ला ॥ कपीनें पुच्छें माकूच... मार्ग
केला ॥ ४८

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(2)

न्ह पाल्हा कपी पुच्छ वोढुन नेले ॥ लघु
रा कान्चे परिरूप केले ॥ असंभाव्य त्यासी
वरयान्च ढुजो ति ॥ असंख्यात राक्षस भांवे
नयती ॥ ४९

सभामंडपा माजि पाचो ब्रिआले ॥ तेणे ना
गि चेला कुळ जिन जाले ॥ माहां विरमा
पुढें हात ढ ति ॥ कपिने व हुसाल केला कुजि
ति ॥ ५० ॥

सभामंडपी च स [illegible] दिसेना ॥ सुतां
रवना गिचेला कना ॥ विरें आणिलीने
सले स्वस्त जाले ॥ मनां माजि लजित को
न बोले ॥ ५१ ॥

कपी विरनेथुन चेगि उडाला ॥ अशोका वन
माजि वक्षी दडाला ॥ अधोमुरव ता जा
विली गि पाहे ॥ कपी रामसुद्रा पुढें ठे
हे ॥ ५२ ॥

Joint Project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

सतेनें पुढें मुद्रिका वोवाळस्वीला।। बहुतां
परिशद्ध कारुण्य बोल्लि।। पुढें मारुतिभेट
ा जानकिला।। समाचार सांगोनी आनंदवू
ला।। ५७
हो
सुष्वाक्रांत भिसाली फार मोतेतनुचालतां
ाचरि सर्वलाते।। बहुतां परि बोलीला
जानकिला।। निरोप दिधलाम प्रमाणेनी घा
ला।। ५८
अशो किं बहु लागला व सजानां।। पाहातां
असंख्यात संख्या असेनां।। नवाटें जुनाटें व
दारथाटें।। वनें मोडितां जाहाला कडकडावें
५९ [illegible] वाला
ठें भक्षीलिं सर्व नानां परिंचि।। बहु स्वादव
कैच्य कुसरिचि।। कपिचि रतो तुसजालों
[illegible] वृक्ष मोडाव याशि हुजा ला।। ६० ।।

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

तरु मोडीले पाडिले उपटीले ॥ किति झोडी
ले साडीले चुरकेले ॥ गिरिसारीखे ढोंग
झाडुनी टाकि ॥ तयाला असंभाव्य राक्षस म
हाकि ॥ ५७

वनें मोडितां मोहितां ठाकता लि ॥ असंभा
व्यतें दैत्य मांदी [illegible] मिथ्या लि ॥ गर्जोले कमाव
करि भाऊ माच्या ॥ [illegible] धाकितां नाद गल्या
भ[illegible]गा ॥ ५८

बहुतां बळा [illegible] द झाले ॥ किति
येक ते धिगमिटे [illegible] ले ॥ वनें वेढीली
ध्यांवीले काळजैसे ॥ गुनां खेचरांथोरके अ
त भासे ॥ ६०॥

कपी विरचौता छला वेग केला ॥ कितीय
क राक्षस पळोनी गेला ॥ त्रिकुटाचळि रा
वणा जाणवीले ॥ वनिचान रें थोरअवै
अक्रैर्य केले ॥ ६१॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

ळें घां चिर्ल्लो हनुमान रावणाचा ॥ सदा अक्ष
विर मोट्या बळाचे ॥ असंख्याच्य राक्ष
घां घेउन आले ॥ कपीला गरी मारावयासि
हू जाले ॥ ६१ ॥

ळें आगळा अक्षया लक्ष भेदी ॥ चुका
कपि विर आगे [illegible] ॥ बहु मारितां
गले भग्न जा[illegible] कुनें दैत्य पो
[illegible]जाले ॥ ६२ ॥

हो कपी विर [illegible] ळेंना ॥ सदा सर्वदा
अक्षयाच्यें चळेंना ॥ पुन्हां मागुते दैत्य
सि हू जाले ॥ द्वितीय कते पाश घेउन आ
ले ॥ ६३ ॥

सुरवें बोलति मर्कटा वैसलेंसि ॥ समरं
गणा माजि युध्यान यसी ॥ कपी विर तो ग
र्जला भुभुःकारें ॥ समरंगणी चालिला घो
र मारें ॥ ६४ ॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

पव्हाले फळी फुटलि राक्षसांचि ॥ दुष्टे
हा कुजालि तया असुर्याचि ॥ त्रिकुटाच
छिद्रे कुआरंभ जाला ॥ प्रितिचा माहात्म
सु यातो नीला ॥ ६६
पुरी माजि ऐंसा पुरीचा राजा जाला ॥ सुखा
नंद मंदोदरी गेले चि झाला ॥ बहु दुःख जा
लें चि मंदोदरीला ॥ तिने कुमारा लागी आ
कोश केला ॥ ६७
दुसरा च शुक्राचार्य जालें ॥ तु लौकि
लागी मारावया कारण आलें ॥ कपी यक
ला बैसला तो पळौनां ॥ च खेंनां द खेनां
कदा आकळेना ॥ ६८
तयाचा चि तां पाश मोठा चि होता ॥ लघु
रूप होउनि निघोन जाता ॥ कदा हि पडे
नां कदा सापडेनां ॥ तेणे मारिलि दैत्य उदं
उसेना ॥ ६९ ॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(७)

विधिलागी बोलाविलें रावणानें ॥ कठि
णतरें गाजिलें दुर्जनांनीं ॥ म्हणेंजायटे
आणि वेगीं कपिला ॥ तयानाणिनासी घेवा
डीनतुला ॥ ७०
विरचिपुढें घात [illegible] चालविला ॥ अंसंभाव्य
[illegible]लोकमागें मि[illegible] [illegible]नोमाजिपतांनम
स्कार चालीगत [illegible] वि बहुस्तुति केलि

बहुतां परि कि[illegible] [illegible]व्यावें ॥ दयाघ्याक
पियघडीशांत[illegible] [illegible] होता मल्लामारी
तिब्रीं म्हणाला ॥ बहुसाल कल्याण क्रावें
तुम्हाला ॥ ७२ ॥
कपी विरतोथोर कोपें कडाडी ॥ करी गर्ज
नांमेघजैसा घडाडी ॥ परिसां कडिमाजि
कांहिंन चालें ॥ मिळालें कपीलागि घेउन
आलो ॥ ७३ ॥

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

आरे मर्कटा थोर अन्याय केला ॥ म्हणे
रावणु मारितो सीघ्र तुला ॥ तुझा मृत्य
को धेंरवडे सांग आता ॥ मुद्गला कसा मा
रितों जात जातां ॥ ७४

म्हणे मारुति का आमा रत्ना केलां ॥ कृपाळु
पणें तो शाळा रामराणा ॥ नेवाहे रवरे सां
गतां रावणा ला ॥ म्हणे वानरानें उछिअ
से दिधला ॥ ७५ ॥

म्हणे रावणु पाहतां काय आसां ॥ चिरंजी
णवा सांगतां हासमला ॥ असंभाव्य ते चि
र थोवोनि आलें ॥ त्रिकुटाचळिं लोकतेनें
नम्र केले ॥ ७६ ॥

पुढें पुच्छ वेढुनी उडाले नाति ॥ सिमोसीं
सां डिलि चिरे वरा छिनाति ॥ तया वोढी
तां ने असंभाव्य लोबे ॥ चिरें चिर त्या लागुं
लीं ख्याला गिसों वे ॥ ७७

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

विंत्तियक्तिआणीलीअज्यनेल्ले ॥ क्षितियक्
तमोगरेल्लें फुल्लेल्लें ॥ माहांपुच्छ्यवतें सवही
मिजविल्लें ॥ पाह्राहो कपी बापुडें वेर्थ मेल्लें

७८

तयाल्ला वितांवक्षिमेथें नल्गागें ॥ बळें फुक्षि
तांतो विरें विरूभागें ॥ देखतां रावणु
सि घुआल्ला ॥ ब… फु… फुनांनोगल्लाप्ळा

पुढें रावणुयोर … डाडी ॥ बळें फुंकी
तोंज्वाळेनें टेंम… ळालि मुखें भस्म
ल्यारवांड मिशा ॥ बहुलं… बित होत्या वि
शेषा ॥ ८० ॥
बळें चेतल्ला अग्निने टेंनडाडी ॥ कडाडीवत
वा ळादडा दिघडाडी ॥ कपि विरनो वाड
मोल्लाडडाल्ला ॥ पुढें जाळिताजाहाल्ला त्रि
कुटाल्ला ॥ ८१ ॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

याहां गोपुरां माजि तो पुच्छ चालि। त्रिकु
टाचळिं आगि नेटनी घाली। बीदी हाट
बाजार चौवार कुचें। पद्धे बोबलि नागा
वालोकनाचे।। ८२।।

बहुतां परी चि बहु हाक जालि। पळारेप
ळारें पळा आगी[illegible]लि। घुरें वासुरें स्तिगु
रें लें कुरें नें। सुणि माजरें नरवरें य सरते
कितिसे रहें मे[illegible]चाटें। जळाली
किति राक्षसें [illegible]टे। किती राकटें
कुंजरें। दुदिव्य चाट। मही मांउळि त्याल
नाहि तजाउ।। ८४

बहुतां परि चि बहु रम्य याने। बहु सा
ल छत्रें विचित्रें निशानें। बहुतां परि
च्या बहुसाळ शाळा जळाल्या विवि
धा विचित्रा विशाळा।।
८५।।

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

पळे लोकत्ते थेंव ळें पुच्छ चालिं॥ बहुतां
विरांचि बहु शांतिं जाली॥ माहां पुच्छातें
ज्वाळ भंवाळ जाला॥ बहु साक्षपें वन्हि
तो चेतविला॥
८५
पळाले भयासुर ते हुणोंवें॥ कपी चिरलां
गुळ घेउनि श्रोवें॥ बहु भोंवता हे बहु धां
वताहे॥ ऊठे वन्हि कांगुळ पाहे॥
८६
पिरे गगरांटें कपि ... सा॥ विधिश
कआचे ग्र पाहेन मासा॥ विरांखेंचरांभ
चरा आत्तजाला॥ त्रिकुटाचळ थारक
ल्मांतजाला॥
८७
बहुसाल सारल मध्यें पुच्छ चालीं॥ ठसाकें
नभा माजि द्वारनि चाली॥ तडाडी थडाडी
भडा घडाडी॥ शशिसुर्येन क्षत्र माळा कूज
डी॥ ८९

Joint Project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(12)

बहुधुमतेणें दाही दिसेनां ।। बहुसा
ल चर्दणीने सोसवेंना ।। बहु घोश तो
शब्द कानि पडेना ।। कपीरोशाला साडि
ना हि सडेना ।। ८०

पुढें धुमल्या गिर्‍या गीत आगी ।। माहा
वन्ही कोपें चि जाला विभागी ।। त्रिकुटाच
लु क्रोंचवास्या न ख्याको ।। सने लिक तेजें भ
का [illegible] ।। ८१

माहा वज्र [illegible] जळला ।। परी
पाहातां रोम ना हि जळला ।। गदादी
त कायासमुद्रात घाली ।। निवाला कपी
पुच्छज्वाळा विझाली ।। कुला
८२

समुद्री सुचि स्नांत होउने आला ।। नमस्का
रू चालि तयाजान किला ।। म्हणे जान कियें
तु विदेसी ।। कपी रे बहु तां परी कष्टासी ।।
८३

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

म्हणें मारुती धन्य हे दीस आले ।। तुम्हां
देखतां सर्व ही कष्ट गेले ।। प्रभुचा टपा
हेलतो राम राजा ।। निरोपें विभीसि घ्र
जाईन काजा ।। ७६

सिते मारुती योग वियोग जाला ।। बहु
साल नेत्रोदकिं [illegible] ला ।। म्हणें जन
जिलोभ आतें [illegible] ।। सुराच्या बव्हे
राम [illegible] वा ।

कपी मारुती म[illegible] स पाहे ।। उदासी
न जातां ग्रिवादाटता हे ।। विवेकें जीवा
माजी तो धीर केला ।। पुढें मारुतिसि घ्रसी
घुउडाला ।। ७७

कपीला गिसांगासी ता शुद्धि जाली ।। सुखें
एकतां मउळीचे निवाली ।। समस्तां जाणा
ला गि आनंद जाला ।। कपी मारुति रामभेटी
नी चाला ।। ७८ ।

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(15)

दृष्टें सिंधुच्छें राहीला राम राजा ॥ कपीरी
सते विर वेष्टित फौजा ॥ स्फुरद्द पउभारी
लासभवाहो ॥ रघुनाथकें दिखिला श्री
मदेहो ॥ ९८
कपीला गवेगें हरखें बोलिला हो ॥ अशो
कि जगन्मात कल्याणा आहे ॥ पुढें मा
रुती वानोनम स्कार चालो ॥ पिता चळीतेया
चा धार्यिला वालि ॥ ९९
समस्तां सिदेखवानीज नंद जाला ॥ सीतो
शुद्धि घेउनियां भीम आला ॥ बहुतां व
हुसांगशि य वकमवो ॥ सिता शोधि लिसो ख्य
जालें अनेको ॥ १००
सभा मेउपीराम सन्मुख पाहे ॥ उभा द्दा
ससा कल्याणो सांगताहे ॥ महत्सुख्य क्रो वें
ज नियश याचें ॥ प्रभुसी समस्तासकल्या
णव्हावें ॥ १०१
इति श्री सुंदर कांड शतक संपुर्ण मस्तु

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

श्रीराम (15)

नमु विघ्नहर्ता शिळिसैन्यभर्ता ॥ नु द्वंद्व
र्त कर्ता चिंपरा डिवी वर्ता ॥ चतुर्भुज मता
नमु झोभता हे ॥ न या चिंतीतां प्राप्ति कोठें
महंता नराहे ॥१॥
सदा भेद हंती महंती ॥ सदा ज्ञानवंते तिनि
यंति नियंता ॥ सु [illegible] स्फुर्तीरुपा
अनुपा ॥ नम [illegible] ारदा मोक्षरूपा

नमस्कारिली [illegible] पाणी ॥ पुढें गा
वया राम रामेति थापा ॥ भवी शोनटें वो
लिजें पुराणी ॥ उमाकांत ध्याता सदा शूळ
पाणी ॥४॥
कथा शंकराचि कथा कीर्तिकाचि ॥ कथा चें
डिकेचि कथा मोराया चि ॥ कथा वेंकटी वि
कथा विठलाचि ॥ कथा लुयाचि कथा भैरवा
चि ॥५॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(16) १५

कयान्रसिंहा वामना भार्गवाचि ॥ कथा
पांडवां कौरवां माधवाचि ॥ कथा द्रेबई
द्वादी बुनिम्हां दीकांचा ॥ समस्तां मध्ये
एयाभराघवाचि ॥ ६ ॥

जेणें फोडिल्या पांग व म्हादी कांचा ॥ बळें
तोडीला चेंडस्या [illegible] ॥ म्हणोनि
कथा थोर या [illegible] ॥ जानि एकता शां
ति [illegible] वा ॥ ७

कथा योर रामाय [illegible] आहे ॥ दुक्ति उप
माय कथे ला [illegible] ॥ तेनि [illegible] कगा ति
सद्दा आवडिने ॥ [illegible] शौनरें वांदिलि शं
करानें ॥ ८ ॥

रुषिमाजि श्रेष्ठ विचारें वरीष्ठ ॥ सदाय
कनिष्ठ सगुणी प्रविष्ट ॥ चरित्रें वीचि
त्रें वनामाजि वस्ता ॥ हु र्वे बोलीला राम
नस्तासमस्ता ॥ ९ ॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

कथार्थ्यौंराचवाचिसदासिवपाहे॥तकी
एकतोंशेशथ्यक्तितराहे॥कथार्श्रेष्ट
हेएकतोंदोशजाति॥जनिसुष्टत्तिएक
तीधन्यहोतो॥१०॥

कथासंपल्लिकांतसुदर्यमागें॥प्रवाहो
पुढेंचालिलालागें॥श्वयश्कोतया
तेंकवीप्रार्थिता हे॥पुद्युध्यकांडिकथा
रम्य आहे॥११॥

रुशिपर्वतीराम होते॥अकस्मा
तआलाहनुमंत म्हणजानकिदे
खिलिरामचंद्रा॥कुमारपल्लकोसमहे
नरेंद्रा॥१२॥

सितारावणेंरक्षाल्लीवाटीकेसी॥प्रभुपा
हील्लीम्याश्वयनिश्चयसी॥तयाचार
निशाचरिरक्षणासि॥वचेंदेविल्या
वर्कशागर्वरासि॥
१३॥

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. - Joint project of the

पुढें राघवें सुग्रिवांचे निमित्तें ॥ विचा
रुनी यां सर्व ही वानरानें ॥ दळेंसी बळें
दक्षणेंचा लिकेली ॥ चिरांचि असंभाव्य
सेनांमी ठाली ॥१४

कपा सुग्रिवें सर्व प्रमंडळांचे ॥ बहु अणि
ले चिर मैराव ळांचे ॥ चिरं पाठि सिमार
कोटयान को [illegible] वानरा चि असंभा
[illegible] ५॥

अति आदरें [illegible] विरानें ॥ रघु
नायकें चंद [illegible] रानें ॥ प्रभुचालिले
ले ते बळी थोर [illegible] सुमित्रासुताला
गी त्या अंगदानें ॥१६॥

सिताशोधिली भीमराजें विझाचें ॥ द
ळें लोढलिं वानरांचि टोळाचळें ॥ गीरी
तुल्य से पावती वायुवेगें ॥ कर पल्लवि
सेली त्रिशैल्य श्रृंगें
१७॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

अपारंकुरे वाल्हरेसैरमेळे ।। कुठोरेंकु
कैरें फोडीति चंदुसाच्या ।। रिसें कूर्कुरें भा
समिं गोळवाणि ।। मध्यें सांवळ्या रामाचो दंड
पाणि ।। १८ ।

पुढें चालता भार गेला गुच्छाचे ।। कुडे लागले
थोर विंध्याचळाचे ।। तया पर्वता माजि
चढें उदंडे ।। [illegible] लागलि झाउरच
[illegible] ।। र

कपी भार विंध्याच[illegible]माजि आले ।। असंभा
व्य ते साउरचंडी [illegible] ।। वारे वाउ साउंत
ळिं दाट घ्याया ।। कपी सर्व हीसी हुजाले उयो
उाया ।। २०

तयेपी पोटळेउंच शाखा फुल्लाचे ।। वरील्लो ब
ति पोशा नाना फळाचें ।। बहु तों परीच्या ब
हु पक्षयाति ।। बहुश्चा पदें ते फळें भक्षी
ताती ।। २१

(२०)

नयामाजितेपारक्षोदयानकोटी॥क्रिसांचा
नरांचिअसंभाव्यदाटी॥सतुरंचाल्लीतीय
क्रमेकापुरद्धारे॥वडाउंबछेवृक्षवल्ली
विदारे॥२२॥

क्रितीयवक्रतेवैसतेवृक्षअग्नि॥वरीवाई
लिवत्रूपुष्पेसम[illegible]क्रितियक्रमध्येते
गुप्तजाले॥[illegible]वृक्षमाथाभिव्का
[illegible]२३॥

स्वइच्छापळेंप[illegible]आदरेंसी॥बहुवा
टीतियक्रमकांवें[illegible]॥पळेतोडीतीदा
क्रितीत्तेअपारें॥वेगामाजितेक्रिडतितिल
प्रकारें॥२४॥

क्रितियक्रहेत्वाविंतिवृक्षआंगें॥क्रितीय
कृउफाळतित्वागवेगें॥क्रितीयकतेसोंब
तिआंगवेस्तें॥क्रितीयकतेलोचतीयक्रहलें
२५॥

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com